

Vefa, sevilen veya sevilmesi gereken kimselere verilen değerin bir nişanesidir, dostluk borcudur. Vefa, sözünün eri olmaktr, hatırlamaktır, iyiliği unutmamaktır, kendi sorumluluğunu hissetmektir. Vefa, Müslümanın en belirgin özelliklerindendir. Allah insanı, iman ve amel noktasından sözünü tutacak fîratâ yaratmıştır. Vefasızlık bu anlamda fîratâ ters düşmektr. Muhterem Kardeşlerim Rasûlullah -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz’in hayatı, baştanbaşa vefâtezâhürleriyle doludur. Meselâ Allah Rasûlü -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz, “anne-babaya karşı vefâ”ya ayrı bir ehemmiyet vermiştir. Nitekim bir defasında uzun bir yolculuğun ardından kendisiyle birlikte cihâda katılmak maksadıyla yanına gelen ve; جِئْتُ أُبَايِعُكَ عَلَى الْهِجْرَةِ وَتَرَكْتُ أَبَوَىَّ يَبْكِيَانِ “‒Anne-babamı ardimdan ağlar bırakıp Sana geldim yâ Rasûlâllah!” diyen bir gence; ارْجِعْ عَلَيْهِمَا فَأَضْحِكْهُمَا كَمَا أَبْكَيْتَهُمَا “‒Onların yanına geri dön ve ikisini de nasıl aylattıysan öyelce güldür!” buyurmuştur. (Ebû Dâvûd, Cihâd, 33; Nesâî, Biat, 10; İbn-i Mâce, Cihâd, 12) Bir keresinde Abdullah bin Ömer -radiyallâhu anhumâ-, Mekke yolunda bir bedevî ile karşılaşır. Ona selâm verir, binmekte olduğu merkebe onu bindirir, başındaki sarığı da ona giydirir. Bu manzaraya şahit olan Abdullah bin Dînar, İbn-i Ömer’e; فَقُلْنَا لَهُ أَصْلَحَكَ اللَّهُ إِنَّهُمُ الأَعْرَابُ وَإِنَّهُمْ يَرْضَوْنَ بِالْيَسِيرِ ‏. “‒Allah hayrını versin, bunlar bedevîdir. Basit şeyler onları mutlu eder.” der. Abdullah bin Ömer ona şu şekilde cevap verir: أَبَا هَذَا كَانَ وُدًّا لِعُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ

وَإِنِّي
سَمِعْتُ
رَسُولَ
اللَّهِ صلّى
اللّه عليه
وسلّم
يَقُولُ “‒Bunun babası, babam
Ömer bin Hattâb’ın dostu idi. Ben Rasûlullâh’ın şöyle
dediğini İşittim: إِنَّ
أَبَرَّ
الْبِرِّ
صِلَةُ
الْوَلَدِ
أَهْلَ وُدِّ
أَبِيهِ «İyiliklerin en değerli, insanın
babası öldükten sonra, baba dostunun âilesini kollayıp
gözetmesidir.»” (Müslim, Birr ve Sıla, 11-13) Değerli Kardeşlerim Bir
gün Sevgili Peygamberimiz -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem-, Hazret-i Âişe ile
beraberken huzûr-i saâdetlerine ihtiyar bir hanım gelir. Allah Rasûlü ona
adını sorar. O da; جثامة
المزنية “Cessâme
el-Müzenî” diye cevap verir. Bunun üzerine Efendimiz
-Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem-, “çirkin” mânâsına gelen
bu adı, “güzel” anlamındaki yeni bir isimle değiştirerek, “Hayır, senin
adın «Cessâme» değil, حسانة
المزنية Hassâne
el-Müzenî’dir.” buyurur. Sonra da ihtiyar kadına hâlini hatırlını sorar,
peki çok iltifatlarda bulunur. Yaşlı hanım gittikten sonra Allah
Rasûlü’nün ona gösterdiği ihtiram, ilgi ve alâkası dikkatinden
kaçmamış olan Hazret-i Âişe merak ederek; يا
رسول الله
تقبل على هذه
العجوز هذا
الإقبال ؟
فقال : “‒Bu yaşlı hanım kimdi yâ;
Rasûlâllah?” diye sorar. O da; إنها
كانت تأتينا
زمن خديجة و إن
حسن العهد من
الإيمان هذا
حديث صحيح على
شرط الشيخين
فقد اتفقا على
الاحتجاج
برواته في
أحاديث كثيرة
و ليس له علة
“‒Hatice’nin arkadaşı olup onun sağlığında bize gelip giderdi. Kuşkusuz ahde

gümzel bir şekilde vefacirc; gümsterek îmandandır.” buyurur.
(Hacirc;kim, Muuml;stedrek, I, 20) Muhterem Kardeşlerim Peygamber-Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz’in, Ebû Leheb’in câriyesi Suuml;veybe’ye duyduğu vefacirc; hisleri de çok muhteşemdir. Nitekim Suuml;veybe, sık sık Efendimiz’i ziyarete gelir, Allah Rasûlü de ona hep izzet ve ikramda bulunurdu. Peygamber Efendimiz -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Hazret-i Hatice ile evlendikten sonra Hazret-i Hatice de Suuml;veybe’ye huuml;rmet ve ikramda bulunmuştur. Efendimiz’in Medîne’ye hicretinden sonra Ebû Leheb tarafından âzâd edilen Suuml;veybe’ye Peygamber Efendimiz, Hayber’in Fethi’nden sonra ölünceye kadar bakmış, onun buumltün ihtiyacçlarını karşılamıştır. Suuml;veybe’nin vefat haberi kendisine ulaşınca da ikram etmek için yakınlarını soruşturup, araştırmıştır. (İbn Abdilber, İstîâb, I, 27-28) Muhterem Kardeşlerim Rasûlullah -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz’in, dostlarına karşı gouml;sterdiği vefakârlık örnekleri de dillere destan olmuştur. Bir guuml;n Hazret-i Ebû Bekir -Radyallâhu Anh-, diz kapağı gouml;rülecek şekilde elbiselerinin eteğini toplayarak buuml;yük bir telâşla Allah Rasûlü’nün huzûruna gelmişti. Hazret-i Ebû Bekir selâm verdi ve; “Yâ Rasûlâllah! Hattâb oğlu Ömer’le tartıştık. Ben biraz ileri gittim. Ancak sonra pişman oldum, Ömer’den özür diledim, fakat kabul etmedi. Ben de Sana geldim.” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz üç kere; “Allah seni bağışlasın Ebû Bekir!” buyurdu. Önce Hazret-i Ebû Bekir’in özrünü kabul etmeyen Hazret-i Ömer de pişman olmuş ve onun evine gitmişti. Evde olmadığını öğrenince de Peygamber Efendimiz’in huzuruna geldi ve selâm verdi. Hazret-i Ebû Bekir de o esnada mescitte idi. Ancak Peygamber Efendimiz’in ona karşı tavrı değişikti. Bunu fark eden Hazret-i Ebû Bekir endişelendi, dizleri üzerine çöktü ve iki kerre:; #1610;#1614;#1575; #1585;#1614;#1587;#1615;#1608;#1604;#1614; #1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1548; #1608;#1614;#1575;#1604;#1604;#1617;#1607; #1571;#1614;#1606;#1614;#1575; #1603;#1615;#1606;#1618;#1578;#1615; #1571;#1614;#1592;#1618;#1604;#1614;#1605;#1614; ‏. “Yâ Rasûlâllah! Vallâhi, ben ileri gittim.” dedi. Bunun üzerine Hazret-i Peygamber orada bulunan herkese hitâben şouml;yle buyurdu: #1573;#1616;#1606;#1617;#1614; #1575;#1604;#1604;#1617;#1607; #1576;#1614;#1593;#1614;#1579;#1614;#1606;#1616;#1610; #1573;#1616;#1604;#1614;#1610;#1618;#1603;#1615;#1605;#1618; #1601;#1614;#1602;#1615;#1604;#1618;#1578;#1615;#1605;#1618; #1603;#1614;#1584;#1614;#1576;#1618;#1578;#1614; ‏.‏ #1608;#1614;#1602;#1614;#1575;#1604;#1614; #1571;#1614;#1576;#1615;#1608; #1576;#1614;#1614;#1603;#1618;#1585;#1613; #1589;#1614;#1583;#1614;#1602;#1614; ‏.‏ #1608;#1614;#1608;#1614;#1575;#1587;#1614;#1575;#1606;#1616;#1610; #1576;#1616;#1606;#1614;#1601;#1618;#1587;#1616;#1607;#1616; #1608;#1614;#1605;#1614;#1575;#1604;#1616;#1607;#1616;#1548; “Şuuml;hesiz ki Allah, beni size peygamber gouml;ndermiştii. Bunu size tebliğ ettiğimde hiçbiriniz beni tasdik etmemiştiniz. Ebû Bekir ise; «Doğru şouml;yedin.» demiş ve bana canıyla malıyla yâr ve yardımcı olmuştu.”

Sonra Rasûlullah -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz şu sözleri iki defa tekrar etti: فَهَلْ
أَنْتُمْ
تَارِكُو لِي
صَاحِبِي “‒Şimdi sizler dostumu bana bırakırsınız değil mi?” Bunu işten ashâb, Hazret-i Peygamber’in hatırı için Hazret-i Ebû Bekir’e özel bir saygı göstermeye başladı ve bir daha onu hiç kimse incitmedi. (Buhârî, Fedâilü Ashâbi’n-Nebî, 5) Muhterem Kardeşlerim Sevgili Peygamberimiz, dosta yapılan iyiliğe bizzat ve en güzel şekilde karşılık vermeyi de vefânın gereği olarak addetmişlerdir. Nitekim Habeşistanʼdan Necâşî’nin gönderdiği heyet, bir gün Hazret-i Peygamber’i ziyarete gelmişti. Efendimiz -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- kalkıp kendisi onlara hizmet etmeye başladı. Bunu gören ashâbı; نحن
نكفيك يا رسول
الله. “‒Yâ Rasûlâllah, Siz bırakın, Sizʼin yerinize biz yaparız.” dediler. Bunun üzerine Allah Rasûlü-Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- duygularını şu şekilde ifâde etti: " إنهم كانوا
لاصحابي
مكرمين وإني
أحب أن
أكافيهم " “‒Onlar benim ashâbıma iyilik yaptılar, ben de bizzat onlara iyilik yapmak istiyorum.”(İbn Kesîr, Bidâye, III, 99) Zira gelen heyete yapılacak olan ikram ve iltifat, onların şahsında bizzat devlet başkanı olan Necâşî’ye iltifat olacaktı. Peygamber Efendimiz de onlarla bizzat ilgilenederek zor zamanda kendisine ve ashâbına yapılan iyiliğe ne kadar değer verdiği göstermiş ve vefakârlığını en güzel misâlini sergilemiştir. Allah Rasûlü-Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- dâvâsı uğrunda şehid olanların geride bıraktıkları çoluk çocuklarına ve yakınlarına da büyük bir şefkat ve merhamet göstermiş, onlara sahip çıkmış, böylece onlara karşı da vefakârlığını sergilemiştir. Allah Rasûlüʼnü, Medîne’de kendi evinden sonra en çok Ümmü Süleym’in evine gittiğini gören sahâbe-i kirâm, bunun sebebini merak etmişler, Rasûlullah-Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem-Efendimiz de;
إِنِّي
أَرْحَمُهَا، قُتِلَ
أَخُوهَا
مَعِي “Ben ona merhamet ediyorum, çünkü onun kardeşi (Bi’r-i Maûne’de) benim (ashâbımla beraber şehid edilenler) arasında idi.” buyurmuştur. (Buhârî, Cihâd, 38) Muhterem Kardeşlerim Peygamber -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz’in yüksek vefâsıyla alâkalı son olarak da şunu zikredelim: Akabe beyʼatlarında Medîneli heyetin içerisinde bulunan Ebu’l-Heysem bin et-Teyyihân; “‒Ey Allâh’ın Rasûlü, bizimle Sen’in kavmin arasında anlaşma var. Biz bu şekilde Sana söz verince anlaşmayı ortadan kaldırıyoruz. Biz Sana beyʼat edip söz verdikten sonra, Allah Sana tekrar

kavmine dönecek güç ve kuvveti verirse, Sen’in onlara
dönüp bizi bırakmadan endişe ederiz.” demesi üzerine, Sevgili
Peygamberimiz güüm̄sedi ve ona şu cevabı verdi: بَلْ
الدَّمَ
الدَّمَ
وَالْهَدْمَ
الْهَدْمَ
أَنَا
مِنْكُمْ
وَأَنْتُمْ
مِنِّي
أُحَارِبُ
مَنْ
حَارَبْتُمْ
وَأُسَالِمُ
مَنْ
سَالَمْتُمْ
“‒Kanınız kanım, mezarlığınız mezarımdır. Ben sizdenim, siz de bendensiniz.
Düşmanlarınız düşmanım, dostlarınız dostumdur.”(İbn-i Hanbel, III, 461) Aynen
de böyile oldu. Tarih; Allah Rasûlü’nün sözüne
sâdık kaldığına, kendisine kucak açanlara karşı hiçbir zaman
vefakârıktan ayrılmadığına, kendisine yapılan iyiliği aslâ unutmadığına şahitlik etti. Bir
gün Mekke’yile beraber bütün Arap Yarımadası’na hâkim
olmasına rağmen, doğduğu ve büyüdüğü şehir olan Mekke’ye geri
dönmedi. Söz verdiği gibi vefat edinceye kadar hep Medîne’de
ikâmet etti, orada vefat etti ve oraya defnedildi. Muhterem Kardeşlerim Vefâ
bahsinde Mehmed Âkif merhumun şu hatırasını da anlatmadan geçemeyeceğim:
Mehmed Âkif, kızının nikâh akdine çok sevdigi ahbâbından olan Bosnalı
Ali Şevki Efendi’yi dâvet etmiş. Yaşlı hocaefendi bu dâvete biraz geç
gelmiş ve gecikme sebebi olarak da Vefâ Yokuşu’ndan çikisinin biraz vakit
alduğunu söyemiş. Merhum Âkif de bu yerinde mâzereti, yerinde bir
hakîkatle mezcederek mütebessim ve mânidar şekilde şöyile cevaplampiş:
“–Hangi Vefâ Yokuşu’ndan bahsediyorsun hocaefendi? Şimdiki nesil, o
yokuşu çoktan düzledi.” Âkif merhum, bugünkü
toplumumuzu görse, kimbilir bu duygusuzluk karşısında nasıl feryat ederdi. Bugün
insanlar, izleri silinmiş, unutulmaya yüz tutmuş iyilikleri, nefşânî arzularının
galebesi sebebiyle hatırlına bile getirmemekte ve ekseriyetle vefâ kelimesi, âdeta
lüatte bir kelime ve sırf İstanbul’da bir semt adı olarak kalmış bulunmaktadır.

[islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)